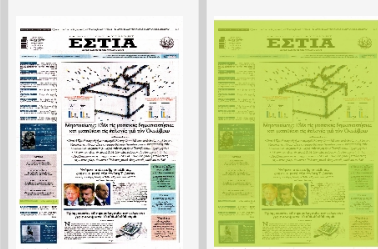

Τό 1922 και άλλα βιβλία

Media: ΕΣΤΙΑ **Page:** 1,27 **Published at:** 10-07-2022
Author: **Surface:** 839.01 cm² **Circulation:** 1080
Subjects:

Χ. ΔΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Τό 1922 και άλλα βιβλία
Σελ. 27

BIBΛΙΟ

Τό 1922 και άλλα βιβλία

Κριτική - παρουσιάσεις: Χαρίκλεια Γ. Δημακοπούλου

Φαντάζομαι ότι, μετά το πρώτο κύμα των παραθεριστών που ξεκίνησε το περασμένο και αυτό το Σαββατοκύριακο, και μία ακόμη «όδους» θά έτοιμάζεται προς αναχώρησιν την επομένη εβδομάδα. Έν τώ μεταξύ, πληροφορούμαι ότι τα πάντα «βουλάζουν» από ξένους και εντόπιους και ότι τα δωμάτια είναι είδος εν εξαφανίσει! Εύχομαι να έχετε προνοήσει όσοι δεν σκοπεύετε να ταλαιπωρηθείτε. Και μην ξεχάσετε τα βιβλία σας! Ή στήλη μας εις βοήθειάν σας.

■ **Θάνος Μ. Βερέμης, 22 ερωτήσεις & απαντήσεις για το '22** (έκδ. Μεταίχμο, σελ. 146, ευρώ 12,20). Το εσύνοπτο βιβλίο του γνωστού ιστορικού και Ομοτ. Καθηγητού του Πανεπιστημίου Αθηνών κινείται σε περισσότερο οικείο γι' αυτόν πεδίο, την περίοδο του Μεσοπολέμου. Το «περισσότερο» αναφέρεται στο προηγούμενο βιβλίο του με αντίστοιχες ερωτήσεις και απαντήσεις για το '21 που εκυκλοφόρησε πέρσι από τον αυτόν εκδότη. Ο Μεσοπόλεμος είναι πράγματι η περίοδος για την οποία ο κ. Βερέμης έχει συγγράψει την διδακτορική διατριβή του και το πεδίο στο οποίο έχει τις περισσότερες λυσιές μελέτες του. Το 1922 δεν είναι βεβαίως το μοναδικό αντικείμενο του βιβλίου, το οποίο πρέπει να υπογραμμισθεί ότι δεν απευθύνεται στο επιστημονικό κοινό, παρά μόνον δευτερευόντως. Στοχεύει κυρίως σε ευρύ κοινό το οποίο μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει άπορίες και ερωτήματα επί του θέματος. Μάλιστα πρέπει να σημειωθεί ότι το ευρύ αναγνωστικό κοινό έχει κατά κάποιον τρόπο

ετοιμασθή για ερωτήματα από τα βιβλία της τρεχούσης μυθιστοριογραφίας με αντικείμενο την Μικρασιατική εκστρατεία και καταστροφή και το δράμα των προσφύγων. Δεν θα περιγράψω τα 22 ερωτήματα διότι τότε θα πρέπει να αναλωθώ το σύνολο της παρουσίας στήλης. Επισημαίνω ότι ο συγγραφέας προσπαθεί να είναι δσον το δυνατόν αντικειμενικός επί του θέματος και το επιτυγχάνει σε σημαντικό βαθμό ως προς το στρατιωτικό μέρος της αναλύσεώς του, σχεδόν πλήρως ως προς τον βαθμό ευθύνων που πρέπει να αποδοθούν στις ξένες Δυνάμεις, κυρίως της Αντάντ εναντι της 'Ελλάδος. Εκείνο που υπογραμμίζεται έπαρκως είναι το γεγονός ότι το βάρος για την άποτυχία της εκστρατείας στην Μικρά Ασία πρέπει να αποδοθώ στην Βρετανία, που ενώ υπεστήριξε την μετάβαση εκεί του 'Ελληνικού Στρατού, δεν έφρόντισε καθόλου για την οικονομική στήριξη της επιχειρήσεως ή όποια το 1922 είχε φθάσει να κοστίζει στην πτωχή και δοκιμασμένη από δεκαετή πολεμική περίοδο 'Ελλάδα το ύψιστο ποσό των 1 εκατ. χρυσών δραχμών της εποχής. Αυτό δέ άνευ δανειοδοτήσεως και άνευ της δυνατότητος της αντίληψεως των φορολογικών πόρων της περιουχίας, που συνελέγοντο κατά συνέχαιαν από το Οθωμανικό κράτος. Στόν τομέα των πολιτικών ευθυνών και της στάσεως των πολιτικών προσώπων ή θέσει του συγγραφέως είναι περισσότερο συζητήσιμη, καθώς κρίνονται πρόσωπα και πράξεις (ιδίως ο Γ. Μεταξάς) και επί τη βάσει στοιχείων τα όποια δεν ήτο δυνατόν να γνωρίζουν εν χρόνο. Τέλος, ο Γούναρης απορριπτεται με πολύ «εύκολα» επιχειρήματα, τα όποια παραγνωρίζουν πολλές πλευρές της στάσεως του ευπατρίδου Πατρώως πολιτικού. Όσον δέ αφορά στόν Έλευθεριο Βενιζέλο, αρχιτέκτονα της ιδέας της εκστρατείας, καλύπτονται κάποια στοιχεία και υπερτονίζονται άλλα. Αυτό δέν σημαίνει ότι πολιτικός δέν υπερεκάλυπτε στό μέγεθος

του τους αντίπαλους του κατά πολύ. Φυσικά και διέθετε την υπεροχή σε χειρισμούς και διπλωματική δεινότητα. Όμως και αυτός παρεσύρθη σε λάθη και παρέβλεψε κάποιες παραμέτρους. Θεωρώ όμως άπολύτως άδικαιολόγητη την καταφορά εναντίον του Βασίλειος Κωνσταντινίου, δοθέντος ότι μετά την επάνοδό του εκ της εξορίας το 1920 ήταν ήδη βαρύντα άσθενής και εύρθη μέχρι της Κιουταχείας σχεδόν ήμισυνης. Ούδεις άνθρωπος σε τέτοια κατάσταση είναι δυνατόν να λάβη ουσιαδεις αποφάσεις! Ενδιαφέρουσα ή βασιική βιβλιογραφία που παρατίθεται και καλό έναυσμα για τόν αναγνώστη που θά θελήση να μάθω περισσότερο.

■ **Δημήτρης Α. Κράνης, Χαμηλές φωνές της Έθνικής Έταιρείας τών Έλλήνων Λογοτεχνών** (έπιμ. Σοφία Κ. Μωραΐτη, έκδ. Ενάλιος, σελ. 446, ευρώ 17). Ο κ. Κράνης είναι δικηγόρος επί τιμή και λογοτέχνης. Συνέθεσε τό μελέτημά του για να τιμήσει την λιγότερο γνωστή Έθνική Έταιρεία Έλλήνων Λογοτεχνών που συνετήχθη τό 1946, σε χρόνους έντόνου διχασμού για να διαχωρίσει την πολιτική θέση των μελών της από εκείνους της Έταιρείας Έλλήνων Λογοτεχνών που ακολουθώσε άριστοτέρες τάσεις. Στο παρόν βιβλίο, καρπό μελέτης και έπιμελείας, καταγράφονται 17 εκ τών ιδρυτικών μελών της Έθνικής Έταιρείας Έλλήνων Λογοτεχνών, κάποια εκ τών οποίων σήμερα έχουν λησμονηθώ. Βεβαίως μεταξύ τών ιδρυτών της δό αναγνώστης θά εύρη τά όνόματα τών Τάσου

Αθανασιάδη, Βενέζη, Κ. Θ. Δημαρά, Γιώργου Θεοδοκά, Παν. Κανελλόπουλου, Μ. Καραγάτσι, Μυριβήλη, Ούρανη, Θ. Πετσάλη-Διομήδη, Πέτρου Χάρη και πολλών ακόμη εκ της Γενιάς του '30. Ο συγγραφέας έπιλέγει να παρουσιάσει μερικώς από τούς λιγότερο γνωστούς και κάποιους που γενικώς ή Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας έχει κατατάξει είτε στους ελάσσονες είτε και έχει θέσει εκτός του «κανόνος» της. Είναι πολύ ένδιαφέρον ότι ο κ. Κράνης επέλεξε να παρουσιάσει και άρκετές από τις γυναικές λογοτέχνιδες που πρέπει να θεωρηθώ ότι ανήκουν στην Γενιά του '30 έστω και άν παραμένουν στό περιθώριο. Δεν είναι εύχερης ή έπιλογή και ή συμπεριληψίς σε τέτοια έργα. Αλλά ό τίτλος «Χαμηλές φωνές» παρέχει τό στίγμα της έπιλογής της βιογραφίσεως και μικροανθολογήσεως τών 17 παρουσιαζομένων. Θα σημειώσω χάρην της ιστορίας ότι κάποια πρόσωπα και εκ τών βιογραφουμένων έζησαν ουσιαστικός χάρης στην δημοσιογραφία που «έδινε ψωμί» τότε στους περισσότερους λογίους, όσους δέν συντηρούσε ή Δημοσία Υπηρεσία και οι Τράπεζες στις τρέχουσες υπηρεσίες τους. Κανείς εκ τών Έλλήνων λογοτεχνών ακόμη και στην πρώτη περίοδο του Μεταπολεμικού κόσμου δέν κατώρθωσε να ζήσει από την συγγραφική του εργασία. Τό βιβλίο έχει πλούσιο ένδιαφέρον και πρέπει να προσεχθώ από άρμόδιους και μη θεράποντες της Ιστορίας της Λογοτεχνίας μας.

■ **Ντομένικο Στρανόνε, Τά κορδόνια** (μτφρ. Σταύρος Παπασταύρου, έκδ. Πατάκη, σελ. 216, ευρώ 1,20). Τό μυθιστόρημα αυτό όφείλεται σε έναν από τούς λαμπρούς συγχρόνους Ιταλούς λογοτέχνης. Είναι μία ιστορία έρωτα και αγάπης, της αγάπης που γεννάται μετά τό τέλος του έρωτα, της αγάπης ενός ζεύγους και τών παιδιών προς τούς γονείς τους. Είναι και ή αφήγησις του τελευταίου έρωτα ενός

άνδρος που έγκαταλείπει την νεώτερη έρωμένη του για να έπιστρέψει στην γυναίκα και τά παιδιά του. Ένός ζεύγους που ζή μαζι και ίσως έχει παράλληλες σχέσεις ταυτοχρόνως. Και τών παιδιών τους που είτε αποδέχονται είτε δέν αποδέχονται την πραγματική ιστορία τών γονέων τους. Οι διάλογοι είναι σχεδόν κινηματογραφικοί.

■ **Mónica Gutiérrez, Τό βιβλιοπωλείο τών μικρών θαυμάτων** (μτφρ. Κάλλια Ταβουλάρη, έκδ. Μεταίχμο, σελ. 288, ευρώ 16 και e-book 12,99). Τό βιβλίο αυτό είναι μία έξαιρετική έπιλογή για τις θερινές διακοπές. Είναι τό εκδοτικό φαινόμενο που έσάρωσε την Ισπανία κατά την περίοδο της καραντίνας, αφού στά κράτη της Δυτικής Ευρώπης έξυκολούθησαν να διαβάσουν πολύ περισσότερο από δ,τι στην 'Ελλάδα. Είναι μία τρυφερή ιστορία για μία νεαρή αρχαιολόγο που αναζητεί τί πράγματι θέλει από την ζωή της και τό βρίσκει τελείως τυχαία σε ένα μικρό λονδρέζικο βιβλιοπωλείο και τόν έπίσης τυχαία έπισκέπτεται εκεί έπιθεωρητή της Αστυνομίας που γίνεται ό άνθρωπος της ζωής της. Γοητευτικός είναι και οι δευτερευουσες μορφές που συνθέτουν τόν κόσμο της αφήγησεως. Η μετάφρασις είναι γλαφυρή και εύχρηστη. ▲▼

